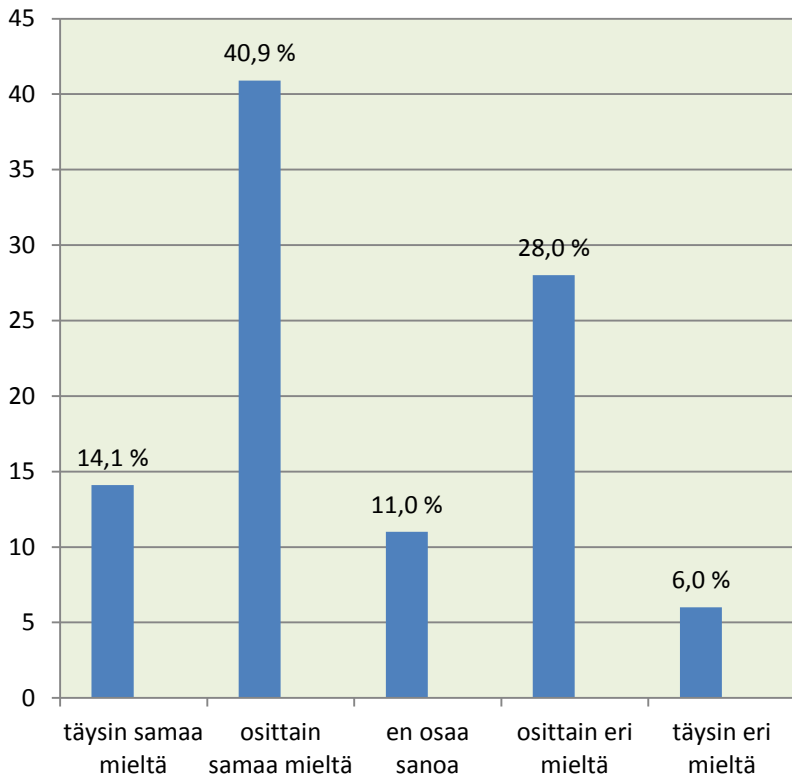

1a. Yli puolet vastaajista pitää asiatekstejä liian arkityylisinä.

VÄITE: Monet asiatekstit (esim. sanomalehtien uutiset) ovat nykyään liian arkityylisiä.

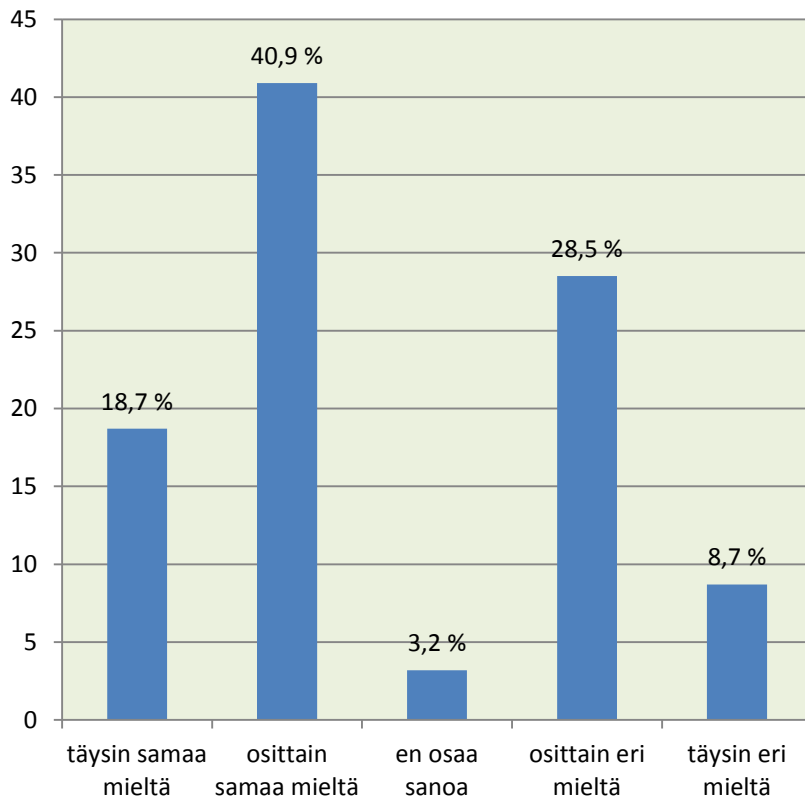
Vastaajista yli puolet oli väitteestä täysin tai osittain samaa mieltä, vanhemmat ikäryhmät hieman selvemmin kuin nuorimmat. – Vastaajien kommentteja:

- Asiatekstien puhekielisyydet ja latteat muoti-ilmaukset häiritsevät suunnattomasti. Ne osoittavat mielestäni kirjoittajien laiskuutta ja huolimattomuutta. Ei viitsitä ajatella asiaa riittävän valmiiksi, mikä näkyy kielen epätarkkuutena ja hämäryytenä.
- Ärsyttää, pistää silmään ja vie asiasisällöstä huomion typerään kielenkäyttöön.
- Kyllähän virheet teksteistä äkkiä huomaa ja ne aina vähän ärsyttävät, mutta huomaan kysyväni itseltäni, miksi puhekielisyys ja huolimattomuus minua oikein häiritsevät. Jos ymmärtää asiasisällön, onko niillä väliä?
- Arkityyli olisi ihan ok, mutta huono teksti ärsyttää. Ilman ajatusta sanasanaisesti englannista käännetty jutut ja varsinkin haastateltavien kommenttien sellaisenaan puhekielisine rakenteineen kirjoittaminen tekstiin saa verenpaineen nousemaan.

1b. Enemmistön mielestä keskustelupalstoilla voi kirjoitella niin kuin haluaa.

VÄITE: Internetin keskustelupalstoilla, Facebookissa yms. voi käyttää sellaista kieltä kuin haluaa.

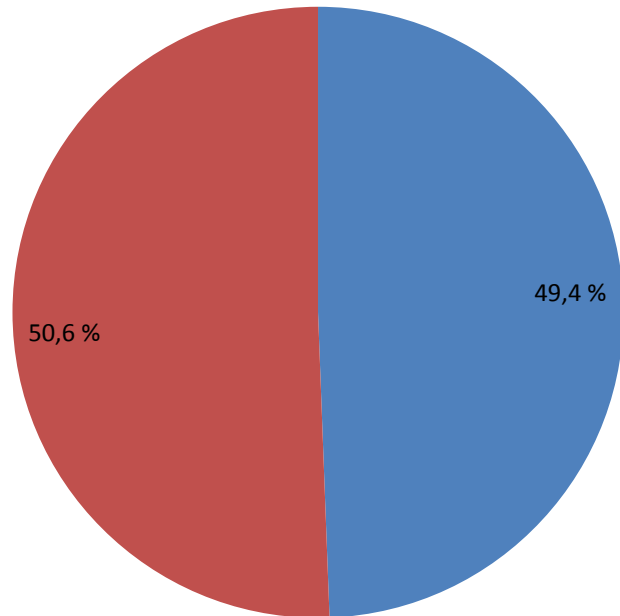
Vastaajista lähes 60 % oli väitteestä täysin tai osittain samaa mieltä, nuorin ikäryhmä (18–25-vuotiaat) selvemmin (75 %) kuin esim. 56–65-vuotiaat (43 %). – Vastaajien kommentteja:

- On toki tiedonvälityksen kannalta tärkeää, että asiategit kirjoitetaan huolella. Sen sijaan keskustelupalstojen tai Facebookin kirjoittelusta en jaksaa välittää. Toki se on nykyään varsin huolimatonta, mutta mielestäni kyseessä ei ole mitenkään erityisen ikävä asia. Ihmisillä tulee olla oikeus osallistua keskusteluun ja sanoa sanottavansa, vaikkei huoliteltu yleiskieli sujuisikaan täydellisesti. Myös puhekielen ajoittain värikästäkin käyttöä internetissä pidän lähinnä ilahduttavana ja kieltä rikastuttavana. (18–25-vuotias)
- ”Saa käyttää sellaista kieltä kuin haluaa” – tietysti saa, mutta olisi mukava, jos kuitenkin käyttäisi hyvää suomea. (56–65-vuotias)
- Hämmästyttävän paljon tehdään hurjia kirjoitusvirheitä, niin somessa kuin muutenkin. Koska olen ollut alakoulun opettaja ja oppilaani ovat mielestäni oppineet oikeinkirjoituksen ihan hyvin, olen pohtinut, missä vaiheessa taito häviää tai menettää merkityksen. (56–65-vuotias)

2a. Suomen kielen tila huolettaa – ja ei huoleta.

VÄITE: Olen huolestunut suomen kielen muuttumisesta.

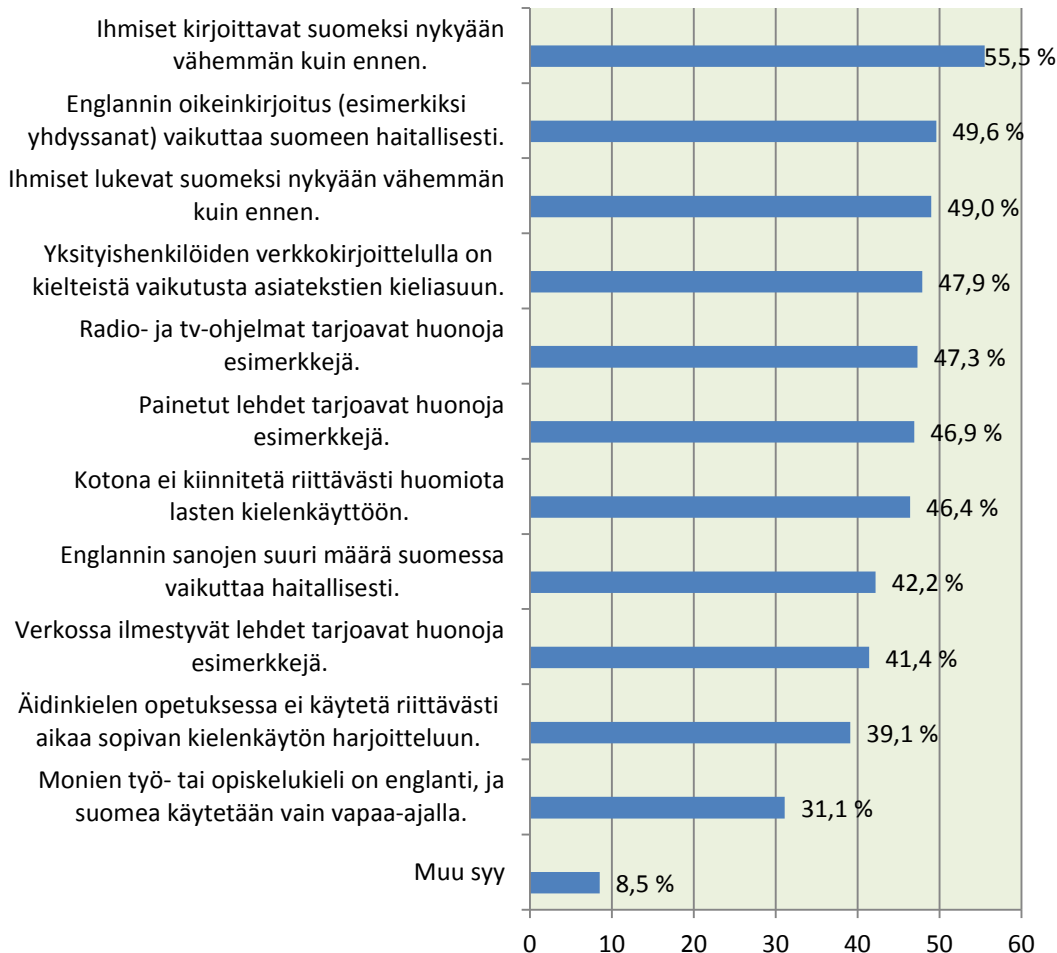
■ ei ■ kyllä

Myönteiset ja kielteiset vastaukset jakautuivat lähes tasan. Vastaajaryhmien kesken oli kuitenkin eroja. Huoli näyttää kasvavan tasaisesti iän myötä. Naiset (54 %) kantoivat huolta enemmän kuin miehet (40 %). Yliopistotutkinnon suorittaneet olivat vähemmän huolestuneita (45 %) kuin ammattikoulun käyneet (65 %). – Vastaajien kommentteja:

- Kieli muuttuu tarpeen mukaan. Erilaisia tarkoituksia varten on erilaisia kieliasuja. Jälleen kerran: tyylin muutos ei huoleta, asenteen muutos huolettaa. Kuitenkin suurin osa nähdäkseni suhtautuu suomeen asiallisuudella.
- Huolimaton kielenkäyttö johtaa virallisissa yhteyksissä usein väärinymmärryksiin tai ainakin vaikeuttaa ymmärtämistä.

2b. Moni pitää median huonoja malleja ja englannin ylivaltaa suomen kielen uhkana.

KYSYMS: Mistä syystä olet huolissasi suomen kielen tilasta? Voit valita useita.

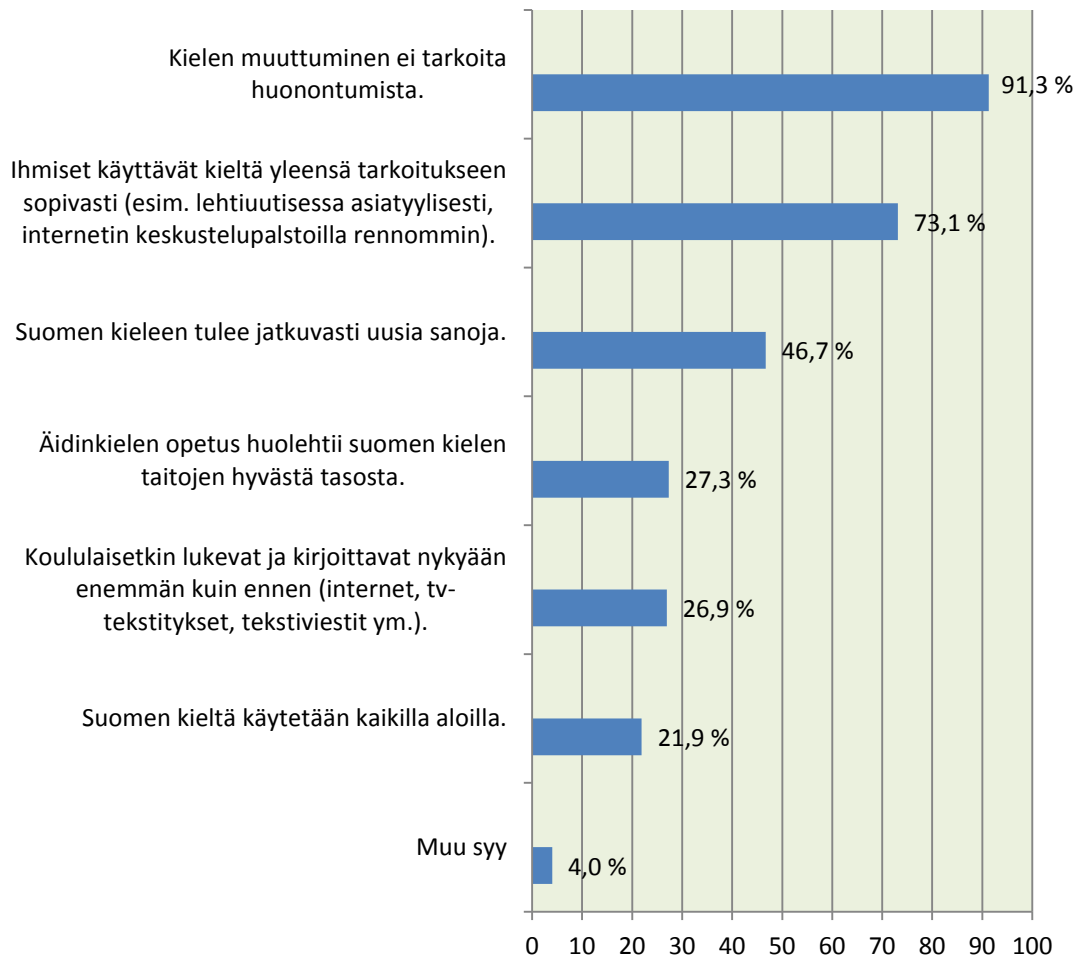

Huoleen oli monia syitä, mutta mikään ei noussut selvästi ykköseksi. Miehet ja nuoret olivat huolestuneempia verkkokirjoittelun vaikutuksesta kuin naiset ja vanhemmat vastaajat. Yliopistotutkinnon suorittaneet kantoivat enemmän huolta englannin vaikutuksesta kuin esim. peruskoulun suorittaneet. – Vastaajien kommentteja:

- Televisiotekstityksen laadun lasku huolestuttaa myös. Ruututekstitystä luetaan enemmän kuin mitään muuta tekstiä, sillä on myös vaikutusta kielitajuun ja kielenkäyttöön.
- Sosiaalisessa mediassa suorastaan raiskataan suomen kieltä.
- Miksi englantia pitää tunkea joka paikkaan. Kaupan ovesa lukee open (tarkoittaako se, että kauppa on opettajan!!!)
- Monilla tuntuu olevan liian välinpitämätön asenne oikeinkirjoitukseen. Kieli rapautuu tämän vuoksi ja monissa virallisissakin teksteissä esiintyy huomattavia virheitä.

2c. Muutoksen luonnollisuus on pääsyy olla kantamatta huolta suomen kielen tilasta.

KYSYMYS: Mistä syystä et ole huolissasi suomen kielen tilasta? Voit valita useita.

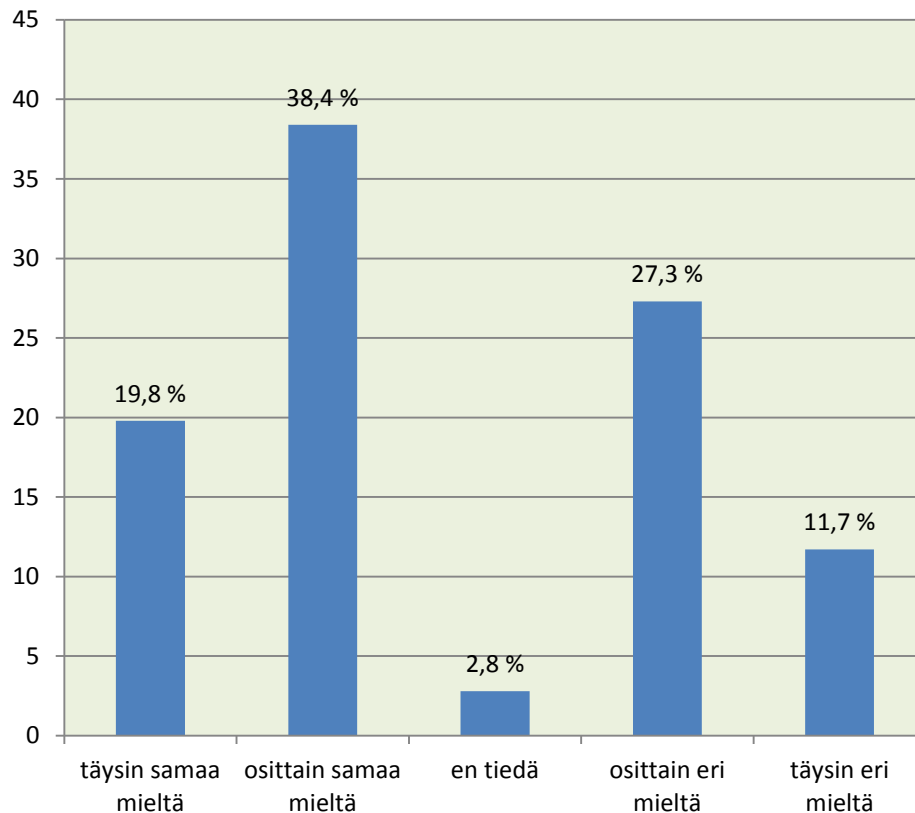

Suomen kielen monipuolista käyttöä pidettiin elävän kielen merkinä. Vaikka lähes puolet ilmaisi, ettei ole huolissaan, kommentoissa huolenaiheita kuitenkin tuotiin esiin:

- En ole huolissani kielen tilasta, mutta olen huolissani siitä, että kieltä käyttävät eivät hallitse sitä.
- Joko tai -vastaus oli vaikea. Suomen kielen asemasta olen huolissani lähinnä tieteen englannistumisen vuoksi, en kansalaisten kielen käytön vuoksi. Kielihän muuttuu koko ajan.
- Jos kielen ei sallita muuttua, se on museokieli. Kielipoliisit haluaisivat museoida kielen johonkin aikakapseliin. Elävä kieli muuttuu aina.

3a. Enemmistö suosii teitittelyä silloin, kun puhekumppani on itseä vanhempi eikä tuttu.

VÄITE: Teitittelen kaikkia itseäni vanhempia puhekumppaneita, joita en tunne entuudestaan.

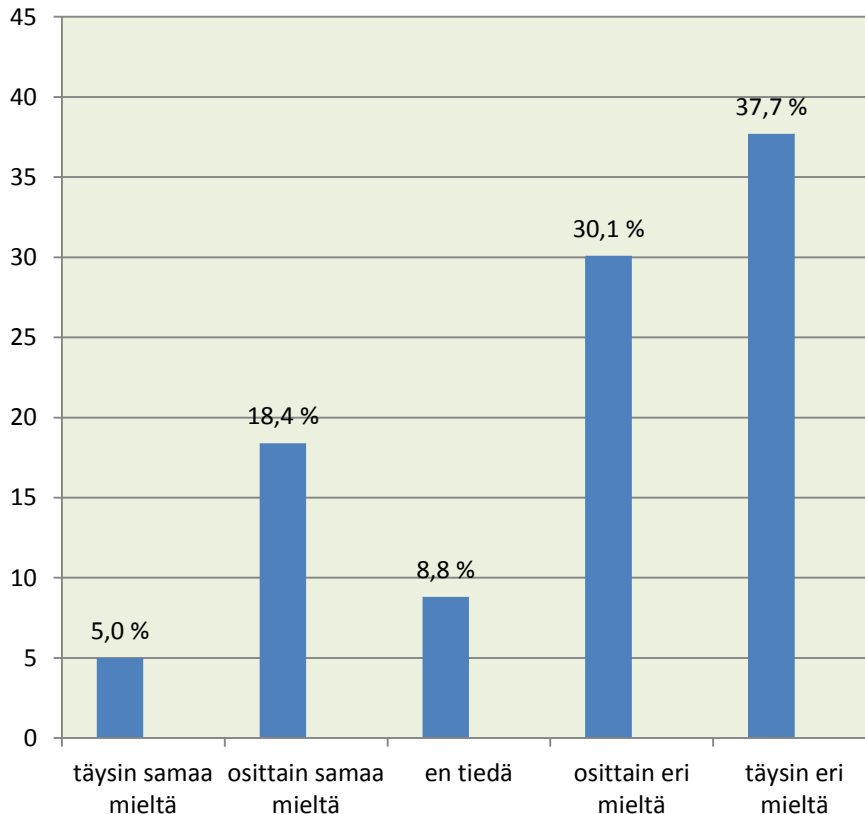

Vanhemmat olivat selvästi myönteisempiä teitittelyä kohtaan kuin nuoremmat: 18–25-vuotiaista osittain tai täysin samaa mieltä oli alle puolet (47 %), 66–75-vuotiaista 81 %. Naiset ilmoittivat teitittelevänsä useammin (62 %) kuin miehet (50 %). – Vastaajien kommentteja:

- Teitittely tulee tarpeeseen selkeästi vanhempien ihmisten (yli 60-v. tms.) tai selkeiden auktoriteettien kanssa.
- Se, että joku sinuttelee iäkkäämpiä ihmisiä etenkin asiakaspalvelussa, särähtää pahasti omaan korvaan. Nykyisin tuntuu, että vallalla on ennemminkin sinuttelu kuin teitittely!!
- Teitittelen vanhoja ihmisiä, varsinkin sellaisia vähän "hauraita", joille haluan olla erityisen kohtelias.
- Kaltaisilleni alle kolmikymppisille teitittely alkaa olla jo aika vierasta, vaikka kyseessä olisikin ihan kielitietoinen ihminen.

3b. Harva toivoo itseään teititeltävän.

VÄITE: Toivon, että minua teititellään asiakaspalvelutilanteissa.

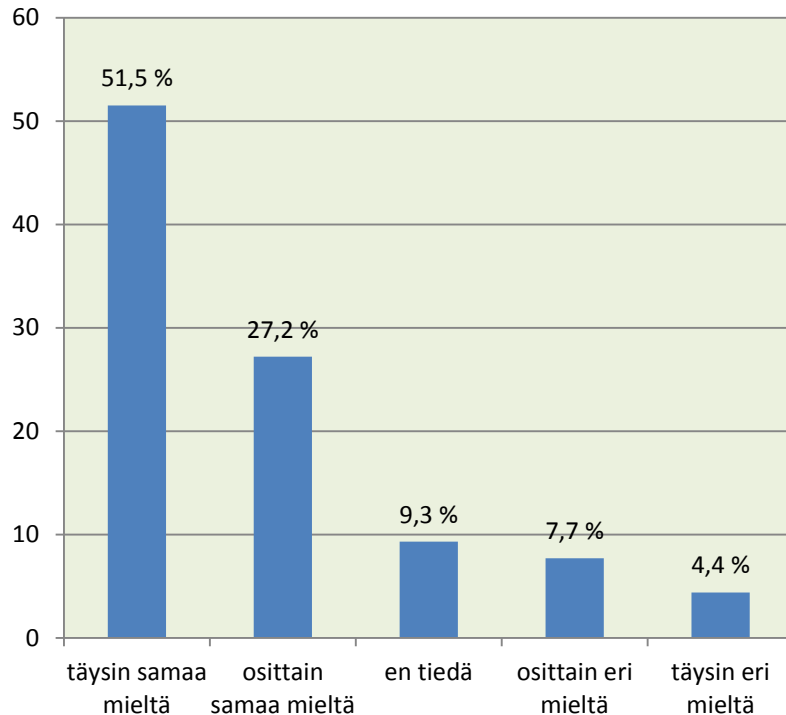

Ymmärrettävästi nuorimmat olivat kielteisimpiä ja vanhimmat myönteisimpiä. 66–75-vuotiaistakin kuitenkin vain alle puolet oli osittain tai samaa mieltä väittämän kanssa. – Vastaajien kommentteja:

- Kerran jouduin toistuvan teitittelyn uhriksi asiakaspalvelutilanteessa HOASilla.
- Teitittelyn kohteena olemiseen on vaikea tottua. Oma vanheneminen ei tunnu itsestä niin näkyvältä kuin muista.
- Tykkään teitittelystä; teitittelen itseäni vanhempia (+50) ja oikeastaan odotan että minuakin teititellään asiakaspalvelutilanteissa. Aika usein niin tehdäänkin.

3c. Puhelinmyyjien tapa käyttää etunimeä ärsyttää enemmistöä.

VÄITE: Minusta on ärsyttävää, että puhelinmyyjät puhuttelevat asiakkaitaan usein etunimellä.

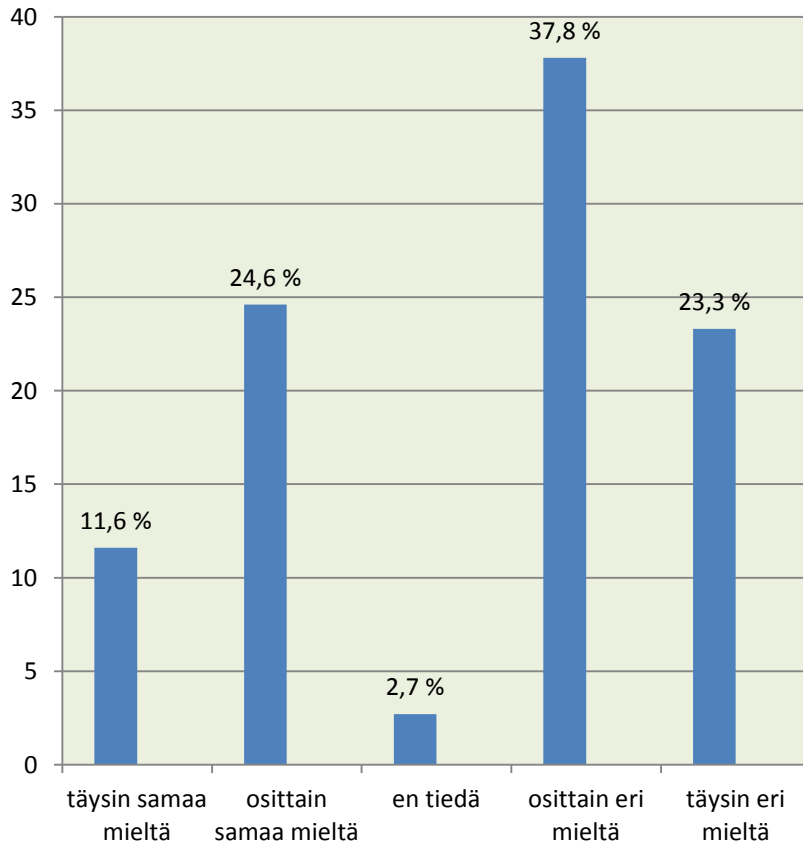

Naisia tapa ärsytti enemmän kuin miehiä: täysin samaa mieltä oli naisista 55 %, miehistä vain 40 %. Myös ikäryhmien välillä oli eroa: 18–25-vuotiasta täysin samaa mieltä oli vain kolmannes (32 %), 56 vuotta täyttäneistä 62 %.
– Vastaaajien kommentteja:

- Varsinkin puhelinmyyjien tapa käyttää etunimeäni suututtaa ja raivostuttaa. Etunimeni on eri kuin käytössä oleva kutsumanimeni. Koska minua ei tunne, niin on ihan turha etunimitellä minua!
- Nimenomaan puhelinmyyjien ylenpalttinen tuttavallisuus on hyökkäävää. Ihmetyttää myyjien koulutus: miksi juuri sinutteleva nuorisokieli nähdään myyvänä ja asiakkaita innostavana?
- En pidä amerikkalaisesta tavasta käyttää ihmisen etunimeä. Se on tungettelevaa.

3d. Valtaosan mielestä *moi* ei sovi asiakaspalvelutilanteiden yleistervehdykseksi.

VÄITE: Myyjä voi käyttää *moi*-tervehdystä kaikenikäisten asiakkaiden kanssa.

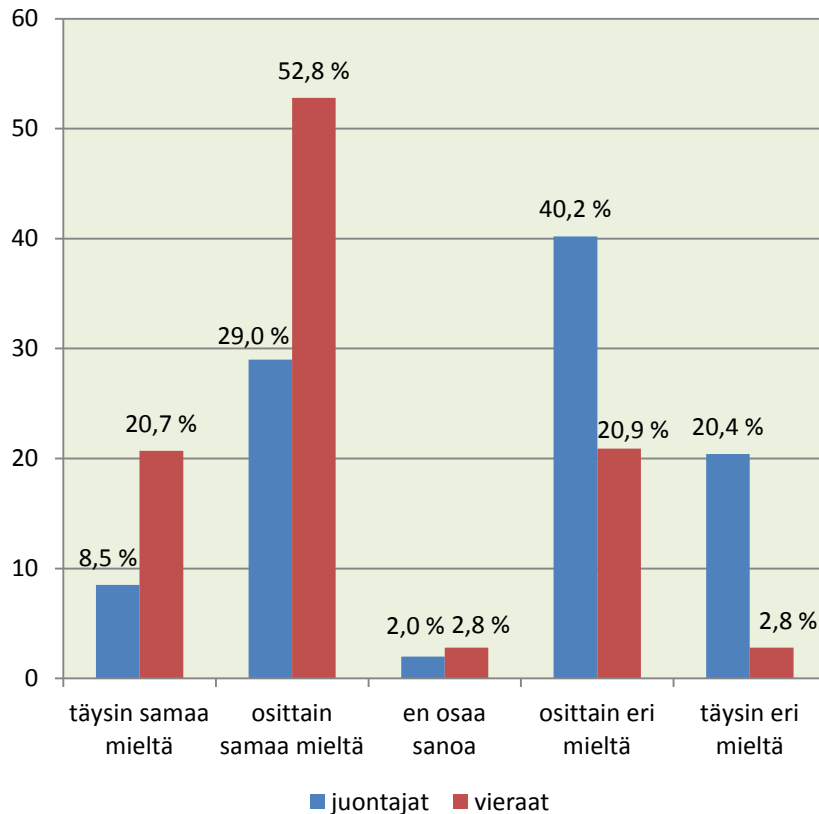
Vain runsas kolmannes oli samanmielisiä väittämän kanssa. Nuorista (18–25-vuotiaat) *moi*-sanon kannalla oli yli puolet (osittain tai täysin samaa mieltä: 52 %), yli 66-75-vuotiaista vain joka neljäs (25 %). Miehet suhtautuivat *moin* käyttöön myönteisemmin kuin naiset. – Vastajien kommentteja:

- ”Moi”-tervehdyksen käyttö riippuu mielestäni paikasta jossa sitä käytetään: esim. nuorisovaateliikkeessä sen voi sanoa kaikille, pankissa mielellään ei.
- Olennaista on ystävällisyys ja arvostava asenne. Tämä voi välittyä vaikka sanottaisiin kassalla moi.

4. Enemmistön mielestä asiaohjelmien vieraat voivat käyttää puhekieltä, juontajat eivät.

VÄITE: Television ja radion asiaohjelmien juontajat/vieraat voivat käyttää arkista puhekieltä (esim. sellaisia piirteitä kuin *sä, me mennään, ne tulee, sit*).

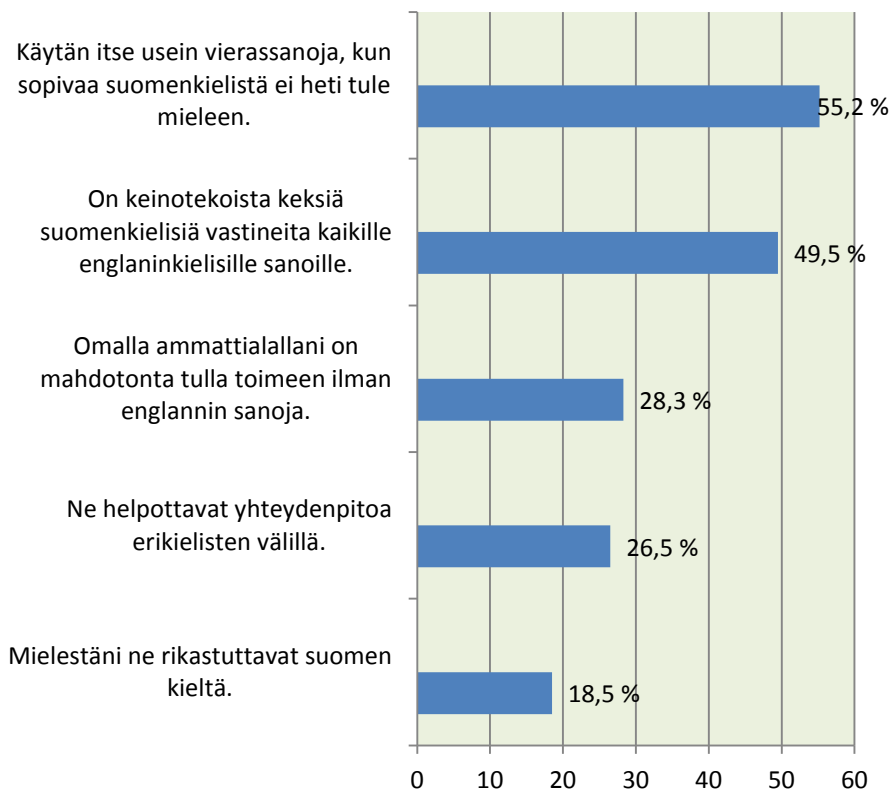
Lähes kolme neljästä suhtautui myönteisesti vieraiden puhekielen käyttöön, juontajien puhekielisyyteen asennoitui positiivisesti vain runsas kolmannes. – Vastaajien kommentteja:

- Juontajan on oltava puolueeton, siis tiukka yleiskieli. Erityisesti henkilökuva-ohjelmissa arkikieli auttaa avaamaan henkilön persoonallisuutta. Asiaohjelmissa arkikieli vie vakuuttavuutta.
- Asiaohjelmissa esiintyviltä odotan parempaa kielenkäyttöä kuin esim. satunnaisilta katuhaastateltavilta.
- Toimittajien työkalu on kieli, joten heidän tulee hallita sen käyttö moitteettomasti. Asiaohjelmiin kutsutut henkilöt ovat usein alansa asiantuntijoita. Uskottavuus asiantuntijana kärsii mielestäni, jos henkilön kielenkäyttö on kovin huolimaton.
- Asiaohjelmissa olisi hyvä käyttää yleiskieltä, hömppään sopii paremmin "sit" yms.

5a. Valtaosan mielestä lainasanoja tarvitaan, koska sopivaa suomenkielistä vastinetta ei ole aina tarjolla.

KYSYMYS: Englantilaiset lainasanat (esim. *startup-yritys, B2B, netti, striimaus, printteri*) ovat yleistyneet suomen kielessä. Mitä mieltä olet tällaisten sanojen käytöstä?

Suomenkielisiä vastineita pidettiin usein kömpelöinä ja uusien käsitteiden syntyä niin nopeana, ettei englantia voi välttää.

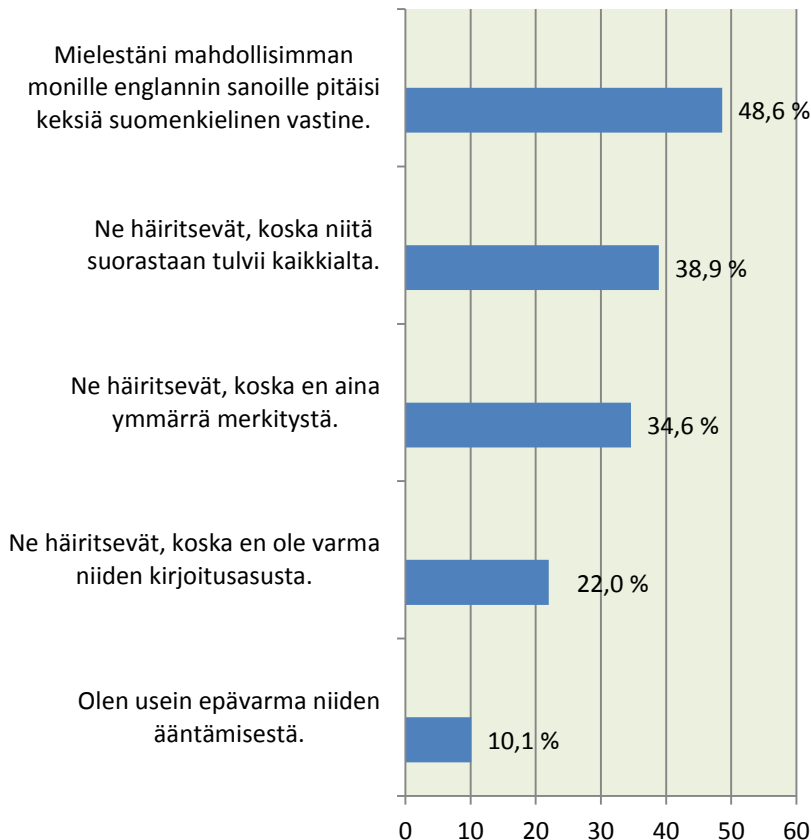
– Vastaajien kommentteja:

- Joskus lainasanan merkitys voi olla täsmällisempi kuin suomenkielisen, joten sen käyttö voi olla perusteltua. Esim. sanalle franchising en ole keksinyt kunnollista suomennosta.
- Hyvä esimerkki epäonnistuneesta suomennoksesta on striimauksesta käytetty ”suoravirtaus”. Ammatti- ja teknistä sanastoa ei kannata väkisin kääntää eri kielille, vaan niiden on annettava vakiintua normaaliin kielenkäyttöön.
- IT-alalla työskentelevänä tulee väistämättä käyttäneeksi anglismeja ja lyhenteitä puhekielessä.
- Olen neurobiologi, ja alani (englanninkielinen) sanasto kasvaa jatkuvasti. Kenelläkään ei ole aikaa tai motivaatiota tämän sanaston suomentamiseen ja siksi töissä käytetty kieli on usein kauheaa suomen/englannin/latinan sekoitusta.
- Olen työskennellyt monikulttuurisissa firmoissa (sic!), joissa sekakieli oli luonteva osa kulttuuria.

5b. Lähes puolet kaippaa englanninkielisille lainoille suomenkielisiä vastineita.

KYSYMYS: Englantilaiset lainasanat (esim. *startup-yritys*, *B2B*, *netti*, *striimaus*, *printteri*) ovat yleistyneet suomen kielessä. Mitä mieltä olet tällaisten sanojen käytöstä?

Englannin lainojen tarve hyväksytään, mutta niiden suuri määrä koetaan ongelmaksi. Ääntämis- ja kirjoitusongelmia isompana pulmana pidetään sitä, ettei ymmärrä sanan merkitystä. – Vastaajien kommentteja:

- Ajan oloon useimmille lainasanoille saadaan vakiintumaan suomenkieliset vastineet.
- Mielestäni on ylimielistä ajatella, että kohderyhmä osaa automaattisesti englantia ja ymmärtää termit.
- Eritoten häiritsevän vierassanat, joita ei ole muutettu suomalaisen ääntämyksen muotoon tai joiden kirjoitusasu ei vastaa suomenkielisiä periaatteita.
- Häiritsevää on jos asialle on olemassa selvä, vakiintunut, kaikkien tuntema sana tai sanonta, mutta asia sanotaan silti syystä tai toisesta englanniksi. Asia ei muut kuulimmaksi vaikka sen sanoisi vieraalla kielellä. Itsekään ei muutu.

5c. Englantilaiset lainasanat sekä helpottavat että häiritsevät.

- Lainasanojen käyttöön suhtauduttiin kahtalaisesti. Toisaalta oltiin sitä mieltä, että englannin sanoille pitäisi keksiä suomenkielinen vastine, toisaalta sitä pidettiin keinotekoisena.
- Myönteisimmin englantilaisten sanojen käyttöön suhtautuivat nuoret, miehet ja yliopistotutkinnon suorittaneet, kun taas iäkkäät, naiset ja ammattikoulututkinnon suorittaneet olivat niitä kohtaan keskimäärin varauksellisempia.

Vastaaajien kommentteja:

- Tämä on hiukan yhtäältä ja toisaalta -kysymys. Joskus korvaava sana löytyy luontevasti ja tuntuu käytössä sujuvalta, joskus taas lainasana ajaa asiansa hyvin. Mieluummin kuitenkin kannatan suomeksi väännettyjä lainoja vs. alkuperäissanoja, esimerkiksi siis mielestäni parempi on striimaus kuin streamaus – tässäkin toki on variaatiota: en osaisi kirjoittaa sprei koska spray on jo niin vakiintunut.
- Vastasin ristiriitaisesti. Monille varsin yleisille lainasanoille on jo olemassa vakiintunut suomennos, jota kyllä pitäisi käyttää. Väkisin väännettyjä suomennoksia ei sen sijaan välttämättä tarvita. Minua lainasanat eivät suuremmin häiritse, mutta niiden käyttöä pitäisi mielestäni välttää ”kaikille” suunnatussa viestinnässä. Erikoisalot erikseen.

6. Selvä enemmistö (88,7 %) myöntää ärsyntyvänsä joistakin sanoista.

KYSYMYS: Ärsyttävätkö sinua jotkin sanat tai sanonnat (esim. *niinku, tahtotila, paras ikinä*)?

Vanhimmat ikäryhmät vastasivat useammin myönteisesti kuin nuoret, naiset hieman useammin kuin miehet. – Kieli-inhokkien tyyppejä:

- sanan tai ilmauksen muunnelmät, esim. *palataan astialle, ja niin päin pois*
- suunnitteluilmaukset ja muut pikkusanat toistettuina, esim. *tota, niinku*
- usein kuullut hokemat, esim. *tyyliin, näillä mennään, juurikin näin, loistavaa!*
- merkitykseltään epäselvät ilmaukset, esim. *tahtotila, haasteellinen, asiakasrajapinta*
- hoivakielen ilmaukset, esim. *masuasukki, jaksuhali, oksutauti, äippä*
- ”teinikieli” ja slangisanat, esim. *vähä hyvä, ihqu, steissi*
- normipoikkeamat, esim. *alkaa tekemään, ketä (eikä kuka), haluun pelaa, hyvempi*
- englannin sanat tai muu lainavaikutus (*briiffaus, OMG, pitkässä juoksussa*)

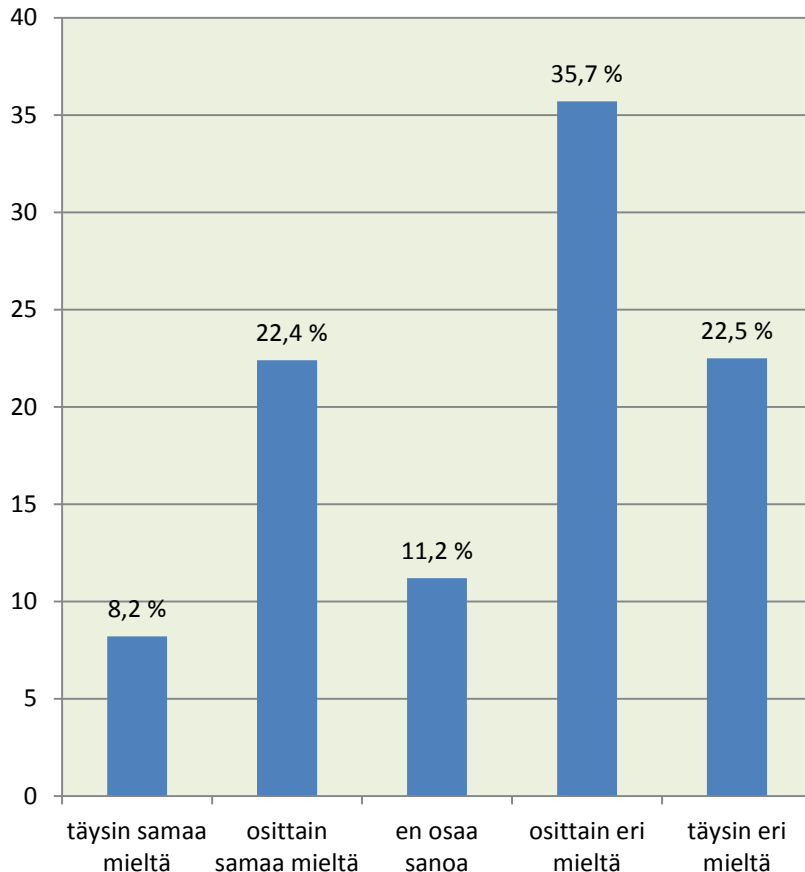
Ärsyttävyyden syiksi mainittiin mm., että ilmaus vähentää esittäjänsä ja esitetyn asian uskottavuutta tai häiritsee liikakäytön tai tekopirteyden takia . – Vastajien kommentteja:

- Kiihdyin luetteloita tehdessäni epäterveellisen paljon.
- Määrittelemättömiä käsitteitä käytetään aivan niin kuin niiden merkitys olisi maallikoidenkin itsestäänselvästi ymmärtämä. Tällainen kielenkäyttö on vallan väärinkäyttöä ja lisäksi köyhdyttää kieltä.
- Ihan kivoja mutta fraasit kuluvat, näillä on elinkaari tuoreudesta tympeyteen. Mukava keksiä ja miettiä uusia, köyhää käyttää jo paljon kiertänyttä.
- Epämääräiset, huonosti määritellyt termit ja sanat ärsyttävät. Yleensä se osoittaa, että puhuja ei itsekään tiedä, mistä puhuu.
- Sanonnat sinänsä eivät ärsytä, mutta niiden ryöstöviljely kyllästyttää.

7a. Valtaosa vastaajista ei kannata yleiskieleen pelkkiä oikein–väärin-sääntöjä.

VÄITE: Mielestäni kaikesta pitäisi olla selvä oikein–väärin-sääntö.

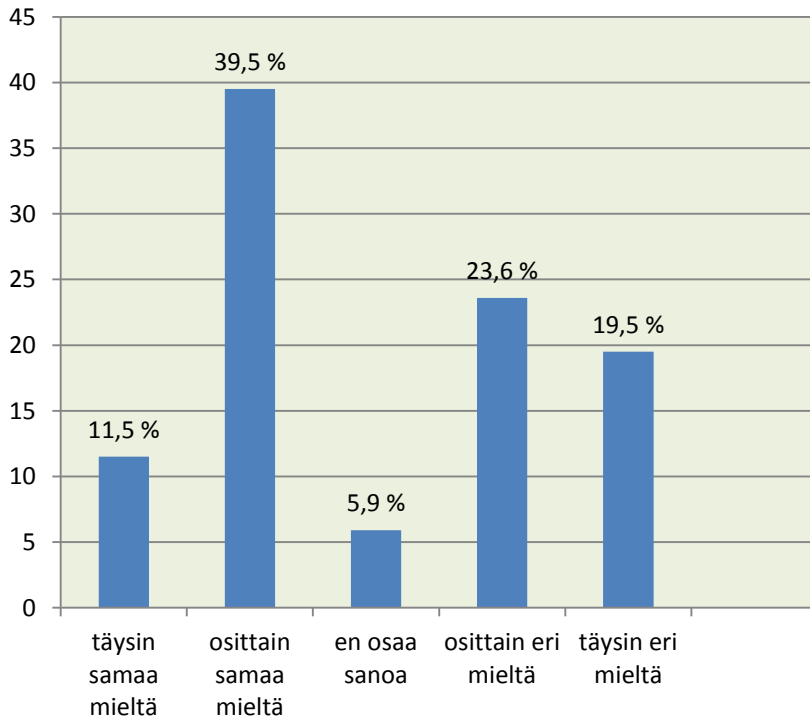
Vastaajista vajaa kolmannes oli väitteestä täysin tai osittain samaa mieltä. Naiset kannattivat tiukkoja sääntöjä hieman enemmän kuin miehet, ammattikoulututkinnon suorittaneet (52 %) selvästi enemmän kuin yliopistotutkinnon suorittaneet (24 %). Noin joka kymmenes ei osannut ottaa kantaa. – Vastaajien kommentteja:

- Kielen ensisijainen tarkoitus on palvella ihmisten välistä viestintää. Liika normitus ei palvele sitä tarkoitusta. (yliopistotutkinnon suorittanut mies)
- Säännöt eivät voi olla itseisarvo. Jos moni eri muoto toimii, mitä niitä kriminalisoimaan. (yliopistotutkinnon suorittanut nainen)
- Joskus jopa apusäännöllä tarkastaminen ei selvennä sitä mikä on oikea tapa kirjoittaa asia, se hämäänyttää. (ammattikoulun suorittanut nainen)
- Pidän selkeistä säännöistä kielessä ja koen ne oppimista ja käyttämistä helpottavina. (lukion suorittanut nainen)

7b. Noin puolet vastaajista pitää tiettyjä yhdyssanasääntöjä hämmentävinä.

VÄITE: On hämmentävää, että tietyissä tapauksissa sanat voi kirjoittaa sekä yhteen että erikseen (esim. *vedenkulutus* ja *veden kulutus*).

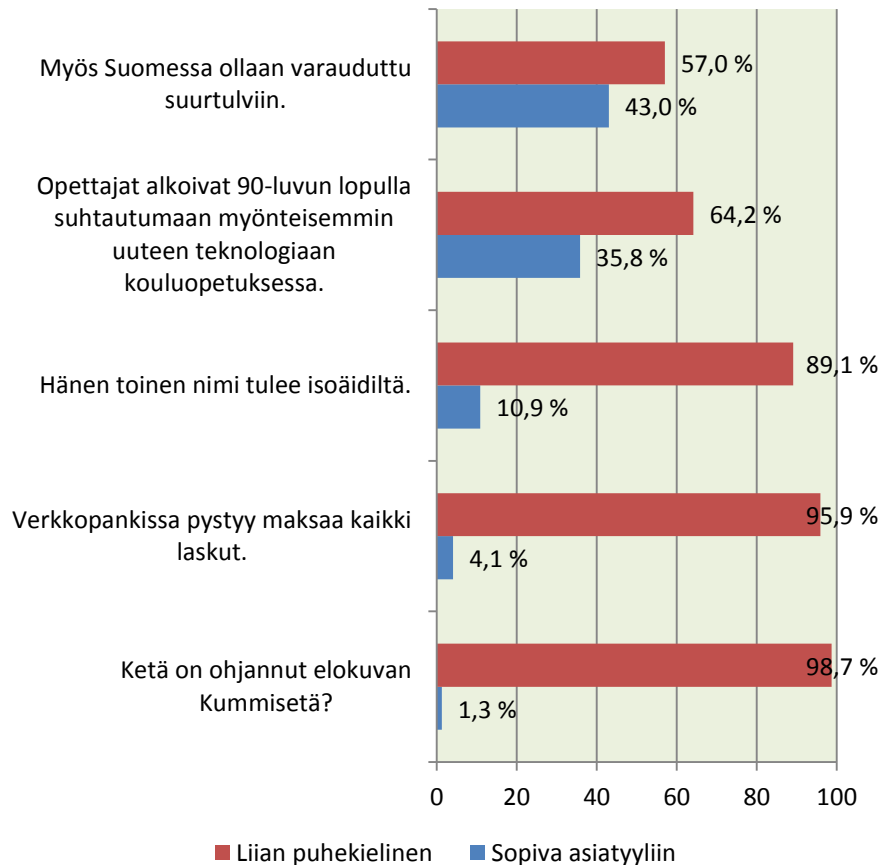
Vastaajista noin puolet oli väitteestä täysin tai osittain samaa mieltä. Naiset kannattivat tiukkoja sääntöjä hieman enemmän kuin miehet, vanhemmat enemmän kuin nuoret ja ammattikoulututkinnon suorittaneet (63 %) selvästi enemmän kuin yliopistotutkinnon suorittaneet (45 %). – Vastaajien kommentteja:

- Juuri tällaisten esimerkkien kanssa joudun usein pähkäilemään töissä, joten helpottaisi jos näistä olisi selvät säännöt. (26–35-vuotias)
- Toisaalta vain museoidussa kielessä voi olla 100-prosenttisesti kattavia sääntöjä – elämä karttaa täyttää symmetriaa ja säännönmukaisuutta. (46–55-vuotias)
- Yhdyssanat ovat vaikeita, varsinkin kun tuntuu, että niiden käyttö muuttuu ajan myötä (erikseen kirjoittaminen lisääntyy). (46–55-vuotias)
- Yhdyssanojen kirjoittaminen on yleinen kompastuskivi. Eikö koulussa enää opeteta, milloin sanapari kirjoitetaan yhteen, milloin erilleen? Senhän kuulee, millä sanalla on paino; tämän kirjan kansi / tämä kirjankansi. (66–75-vuotias)

7c. Monien mielestä *olla*an tehty ja *alkaa* tekemään sopisivat asiatekstiin, mutta harva kannattaa *ketä*-sanan käyttöä *kuka*-sanan sijasta.

ARVIOINTIPYYNTÖ: Seuraavassa on esimerkkejä erilaisista kielen piirteistä. Arvioi, miten sopivia ne ovat sinun mielestäsi kirjoitetussa asiatekstissä (esim. sanomalehden uutisessa).

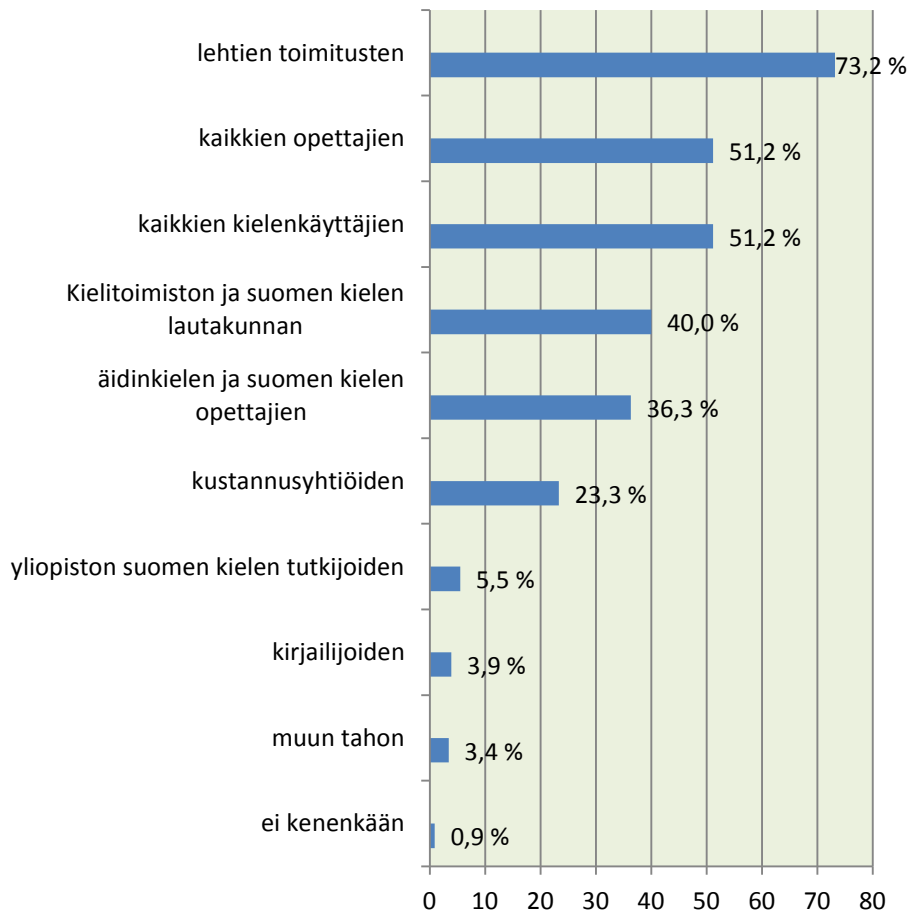
Miehet pitivät monia tapauksia asiatyyliin sopivampina kuin naiset; samalla kannalla olivat ammattikoulun suorittaneet verrattuna yliopistotutkinnon suorittaneisiin. – Vastaajien kommentteja:

- ”Ollaan varauduttu” ja ”alkoivat suhtautumaan” eivät mielestäni ole järisyttävän suuria virheitä, ja ne ovat nykyään niin yleisessä käytössä että menevät asiatekstissäkin. Muut kuulostavat omaan korvaani varsin tönköiltä, vaikken niitä periaatteellisesti vastustakaan.
- Kirjoitetun tekstin on oltava kirjakieltä. Monet esimerkeistä raastavat korvaa kuultuinkin, kirjallisina ne näyttävät täysin kielenvastaisilta.
- Ovatko nuo esimerkit edes puhekieltäkään?
- Juuri tämä ”pystyy maksaa”-lausahdus on sitä, mihin suomen kieli on vahvasti valitettavasti menossa. Aikuisten puheessa en sitä juuri ole tavannut, joten en ymmärrä, mistä lapset ovat sen oppineet.
- *Ketä*-sanon käyttö ja possessiivisuffiksittomuus tuhoavat suomen kielen.

8. Kolme neljästä haluaa toimittajien kantavan vastuuta asiatekstien yleiskielisyydestä.

KYSYMYS: Kenen erityisesti pitäisi kantaa vastuuta siitä, että asiatekstejä kirjoitettaisiin yleiskielen suositusten mukaan? Valitse kolme tärkeintä.

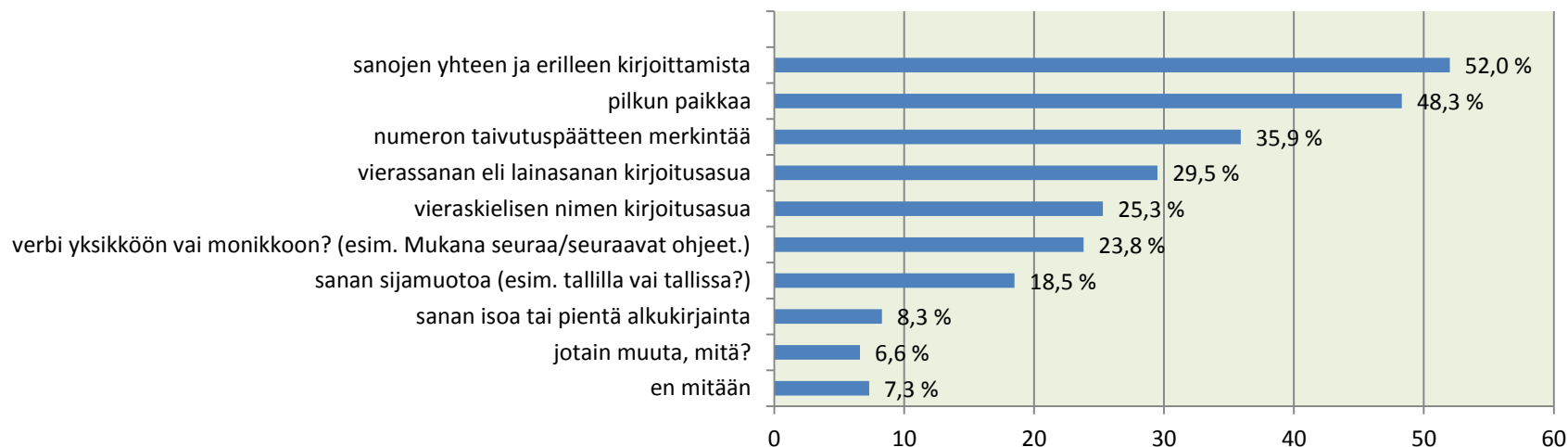

Yliopistotutkinnon suorittaneet korostivat toimitusten vastuuta enemmän (76 %) kuin esim. peruskoulutaustaiset (55 %), jotka puolestaan pitivät äidinkielen opettajia avainhenkilöinä (49 %). Toisin kuin vielä sata vuotta sitten, kirjailijoita ei pidetä enää tässä suhteessa tärkeänä ryhmänä. – Vastaajien kommentteja:

- Helsingin Sanomiin pitää voida luottaa.
- Luulen, että opettajilla ja toimittajilla on eniten vaikutusmahdollisuuksia. Siksi heidän.
- Kielitoimisto on yhtälön välttämätön osa, mutta muut vastaavat itse kirjoittamisesta.
- Jokainen taho saa olla vastuussa omasta ja omiensa kirjoitusjäljestä.
- Aioin valita edeltä kirjailijat, mutta sitten mieleeni tuli, että kirjallisuudessa on voitava käyttää monenlaista kieltä, joten kirjailijoista ei oikein ole normittajiksi. Melkeinpä suurempi merkitys on kirjallisuuden ja muiden tekstien suomentajilla.
- Myös vanhempien tulisi kotona pitää huolta, että lapsille aluksi luetaan ja että lapset sitten itsekin lukevat kirjoja.
- Haluaisin rastittaa kaikki kohdat. Asia on yhteinen.

9a. Oikeinkirjoitus- ja kielioppiasioista eniten askarruttavat yhdyssanat ja pilkutus. Koulutustaustalla tai kirjoittamistottumuksilla ei vaikutusta.

KYSYMYS: Kun kirjoitat suomenkielistä asiatekstiä, mitä oikeinkirjoitus- tai kielioppiasioita joudut joskus miettimään? Voit valita useita.

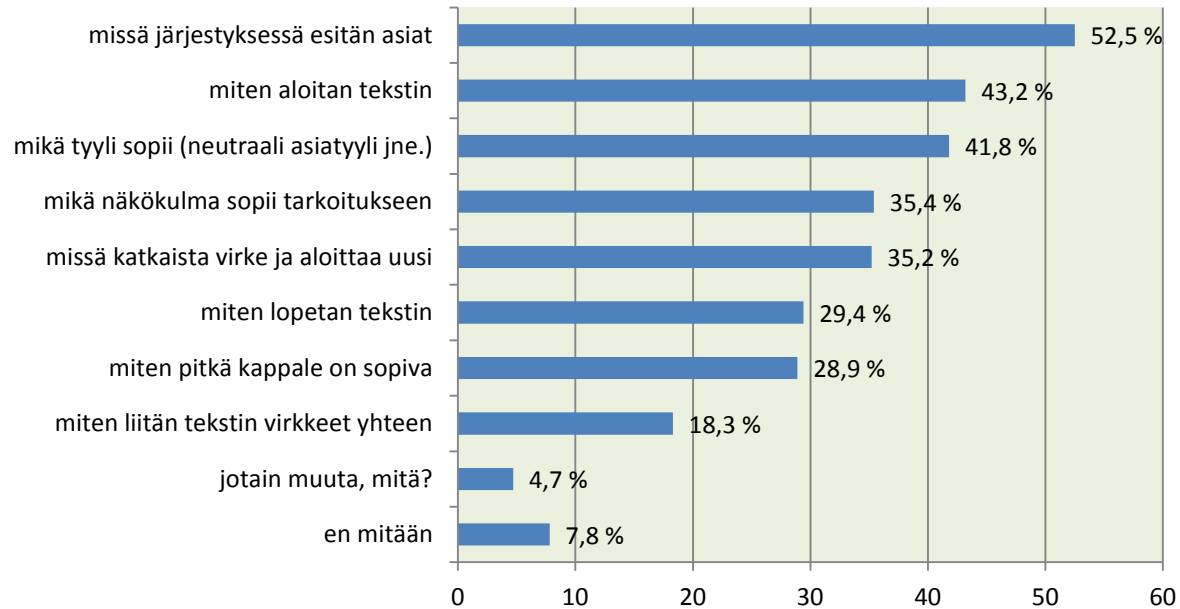

Mietityttävimpien asioiden järjestys ei liene sattumaa: yhdyssanoja ja pilkutusta koskevat säännöt ovat monipolvisia ja osin tulkinnanvaraisiakin. – Vastaajien mainitsemia muita seikkoja:

- lyhenteiden merkintä, kaksoispisteen ja puolipisteen käyttö, vieraiden nimien taivuttaminen
- sanajärjestys, objektin muoto, *kun-* ja *kuin-*sanojen valinta, lainausmerkit
- vaikka mitä - kieli on kiinnostavan vaikea asia
- Yhteen vai erikseen -säännön kannalta joudun miettimään erityisesti "alun perin" -tyylisiä tapauksia, en niinkään ns. tavanomaisia yhdyssanoja.

9b. Asiatekstin rakentamiseksi eniten mietityttävät asioiden esitysjärjestys ja tyyli.

KYSYMYS: Kun kirjoitat suomenkielistä asiatekstiä, mitä tekstin rakentamisen seikkoja joudut joskus miettimään? Voit valita useita.

Vastaajien mainitsemia muita seikkoja:

- otsikon valinta, tekstin elävöittäminen
- miten (kääntäjänä) välttäisi englannin ja ruotsin vaikutuksen
- toimittajana mietin paljonkin näitä asioita, mutta ne eivät ole ongelmia
- kaikkiaan näitä täytyy aina miettiä, ei kai kukaan osaa ajattelemtta kirjoittaa hyvin.